

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

-

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

-

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

-

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja pyytää samalla kiinnittämään huomioita seuraaviin asioihin huoltovarmuusselonteon jatkovalmistelussa.

Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen vaikutukset huoltovarmuuteen puuttuvat selonteosta

Selonteon mukaan huoltovarmuussäätely koskee normaalioloissa tapahtuvaa varautumista ja huoltovarmuustyötä. Selonteon perusolettaman mukaan myös "Suomen huoltovarmuuden kansallisen varautumisen taso on lähtökohtaisesti hyvä. Runsaat luonnonvarat, hyvä elintarviketuotantokyky, kehittynyt hyvinvointi- ja koulutusjärjestelmä, toimiva infrastruktuuri sekä tiivis julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyö, ovat esimerkkejä Suomen kansallisista vahvuuksista, jotka auttavat ylläpitämään kansallista huoltovarmuutta."

Huoltovarmuuden ja selonteon peruspilarit luonnonvarat ja hyvä elintarviketuotantokyky ovat kuitenkin vaarassa murentua jo lähivuosikymmenien aikana syystä, jota selonteossa ei ole tunnistettu. Lausunnon kohdassa 3. (Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset) ei ole tunnistettu ilmastokriisin ohella luonnon monimuotoisuuden häviämisen ehkäisyä ja siihen sopeutumisen tarvetta huoltovarmuuden kannalta. Luontokadolla on tulevaisuudessa merkittävä vaikutus esimerkiksi ja luonnonvarojen käyttöön ruoantuotannon kykyyn. Ruokaturvaa uhkaa pölyttäjäkadon lisäksi kokonaisten ekosysteemien hiilen ja ravinteiden kierron säätelyn heikentyminen. Lisäksi ravinteiden valuminen vesistöihin sekä maaperän heikentyneen vesisäätelykyvyn kautta tulvista ja muista sään ääri-ilmiöistä aiheutuvat vahingot ja kulut tulevat lisääntymään.

Huoltovarmuuden säätelyyn ytimeen tulee jatkossa entistä vahvemmin lukea luonnonvarojen ja ruokatuotannon ylläpidon kannalta välttämätön ympäristösäätely. Ympäristösäätelyä uudistaessa tai tarkistaessa tulisi huomioida myös vaikutukset huoltovarmuuden varautumisen tasoon lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen myös lisää Suomen yhteiskunnan palautumis- ja sopeutumiskykyä eli resilienssiä sen myötä kriisiensietokykyä, jota huoltovarmuudella entistä enemmän tarkoitetaan.

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon yhteisvaikutukset huoltovarmuudelle

Kasvuvyöhykkeiden siirtyminen ilmaston lämpenemisen myötä ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymään ja luonnon mahdollisuudet kestää esimerkiksi heikentyneen vesisäätelykyvyn myötä vähentyä..

Siirtyminen vähähiiliseen energiajärjestelmään

Ilmastokriisin hillitsemisen vuoksi ilmastolle haitallisista energiamuodoista on luovuttava mahdollisimman pian. Turpeen roolia huoltovarmuuden näkökulmasta osalta tulisi arvioida turvetuotannon kehityksen mukaisesti. Turpeen merkitys Suomen energiantuotannossa ei tule palautumaan aikaisemmalle tasolla lyhyellä tai pitkällä aikavälillä. Pitkällä aikavälillä myöskään turpeentuotannon vaatimien resurssien (laitteisto ja alueet) ylläpito ei ole mielekästä, jolloin tulee korvata turpeen huoltovarmuusvarastot esimerkiksi kotimaisella uusiutuvan energian uusilla varastointi ratkaisulla.

Lisätietoja

monimuotoisuusasiantuntija, Liisa Toopakka puh. 040 504 2989

ympäristöjuristi Matti Kattainen puh. 044 778 5013

Kattainen Matti
Suomen luonnonsuojeluliitto